

MOOI, ZON KORTINGSBONUSKAART...
MAAR WEL GEKOPPELD AAN MIJN CREDITKAART- EN SOFINUMMER,
POST- EN PINCODE EN HET REGISTREERT MIJN COMPLETE
KOOPGEDRAG... HOE ZIT HET DAN
MET MIJN PRIVACY ?

WIJ HANGEN UW HUIS OOK
NOG VOL MET CAMERA'S, NEMEN
ALLES OP EN ZENDEN
EËN KEER PER WEEK
EEN SAMENVATTING UIT
OP TV...

... OKÉ...
IK DOE
HET!

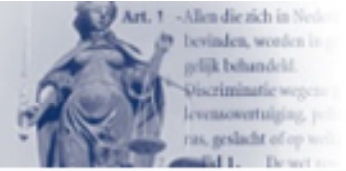
NEE NEE

VERY
DIRECT
MARKETING

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

CYBERSPACE & CYBERLAW privacy en privacywetgeving

Leiden 25 september 2007

Gerrit-Jan Zwenne

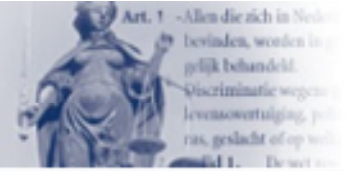
eLAW

LEIDEN

Universiteit Leiden

Gerrit-Jan Zwenne

- eLaw@Leiden
Universiteit Leiden
- Bird & Bird Den Haag

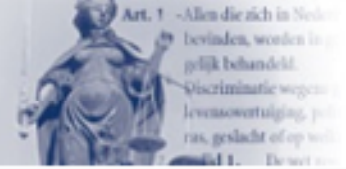
NRC HANDELSBLAD

Volgens interne notitie

IND schond privacywet bij asielzoekers

DEN HAAG 31 JAN. 03 Het ministerie van Justitie heeft vorig jaar structureel de Wet bescherming persoonsgegevens geschonden bij de opslag van privacygevoelige persoonsgegevens over asielzoekers. Dit blijkt uit een interne notitie van de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) van het ministerie. De dienst voldeed niet aan de wettelijke criteria voor de opslag van vertrouwelijke gegevens. De dienst verwacht daardoor grote "politieke en juridische risico's" te lopen, zo blijkt uit de notitie van vorig jaar september.

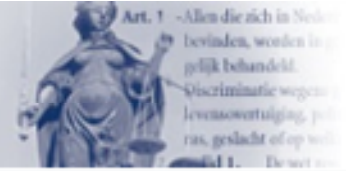
De rechten van de asielzoekers bij de opslag van hun persoonsgegevens worden zo vaak geschonden dat in het rapport de vrees wordt uitgesproken dat de advocatuur voor de IND kostbare en tijdrovende procedures zullen aanspannen.

roadmap

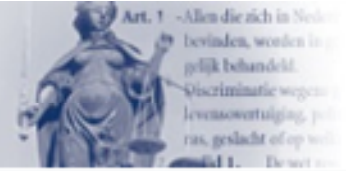
- achtergronden
 - Wat is privacy?
 - relationele privacy
 - informationele privacy
 - communicatiegeheim
- *de Privacywet*
 - verdragen en grondwet
 - Richtlijn 95/46
 - Wet bescherming persoonsgegevens
 - én andere privacywetten
- harmoniseren
 - hoe en waarom?
- beginselen
 - zeggenschap
 - controle
 - doelbinding
 - proportionaliteit
 - subsidiariteit
 - transparantie

Wat is 'privacy'..?

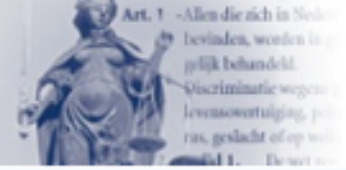

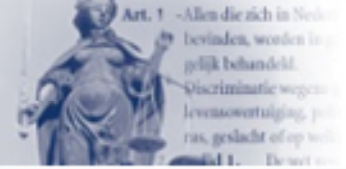
People do not have secret trolleys at the supermarket, so how can it be a violation of their privacy if a grocer sells their purchasing habits to a marketing firm? If they walk around in public view, what harm can cameras recording their movements cause? A company is paying them to do a job, so why should it not read their emails when they are at work?

Source Economist January 2007

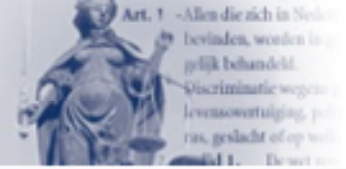

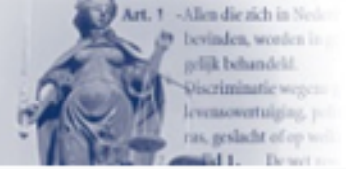
to define the province
of privacy distinctly is
impossible

the most striking thing
about the right to
privacy is that nobody
seems to have any
clear idea of what it is

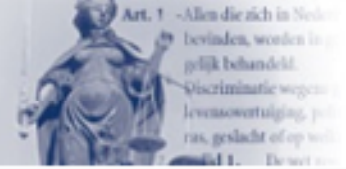

the concept of privacy
is elusive and ill
defined

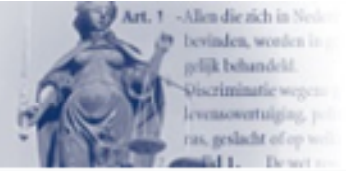
privacy is een dynamisch
rechtsgoed.

wel aan te duiden,
nauwelijks te definiëren

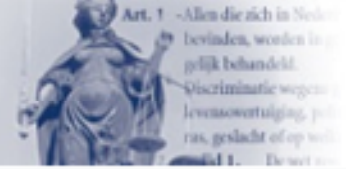

the good news about
privacy is that 84 percent
of us are concerned about
privacy.

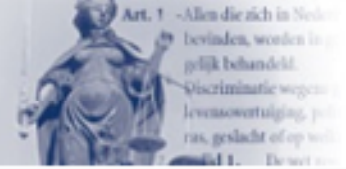
the bad news is that we do
not know what we mean

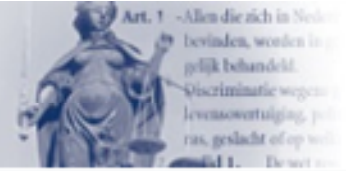
privacy means many things
to many people and
different things in different
contexts

the right to privacy is
the right to be left
alone

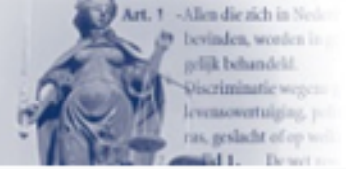

the claim of individuals,
groups or institutions to
determine for themselves
when, how and to what extent
information about themselves
is communicated to others

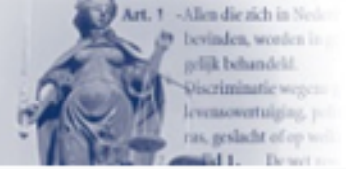
viewed in terms of the relation of the individual to social participation, privacy is the voluntary and temporary withdrawal of a person from the general society through physical or psychological means, either in a state of solitude or small group intimacy or, when among larger groups, in a condition of anonymity or reserve

Alan F. Westin 1967

you have
zero privacy
anyway.
get over it

Scott McNealy

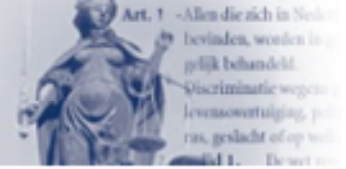

privacy

- relationele privacy
 - het recht om met rust te worden gelaten
 - huisrecht
- communicatiegeheim
 - aanspraken m.b.t. vertrouwelijkheid van medium
 - briefgeheim
 - telefoongeheim
- informatieprivacy
 - aanspraken van individu om zelf te bepalen welke informatie over hem of haar ter beschikking komt van anderen
 - de bescherming van persoonsgegevens

Vgl. Westin:
"viewed in terms of
the relation..."

Vgl. Westin "claims
of individuals to..."

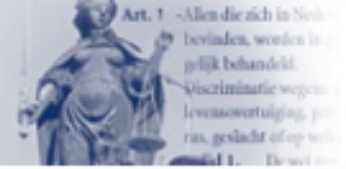
waarom?

- informationele privacybescherming
 - veel meer gegevens worden **verzameld**, **gegenereerd** en **verwerkt** door computers en netwerken
 - wegvallen van **impliciete** technische waarborgen in 'traditionele' verwerkingstechnologieën
 - behoefte aan **expliciete** juridische waarborgen
 - zeggenschap bij betrokken personen ('data subjects')
 - controle over verwerkingen
 - doelbinding, subsidiariteit en proportionaliteit
 - transparantie
 - datamining enz.

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

De privacywet

eLAW

LEIDEN

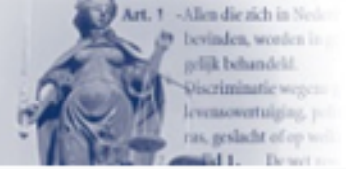

Kan een werkgever werknemers verplichten om een identiteitskaart te dragen op de werkplek? Mag een werkgever personeelsgegevens op het internet publiceren? Mag een werkgever de productiecijfers van het personeel op het intranet publiceren? Wanneer heeft de ondernemingsraad instemmingsrecht als het gaat om bescherming van persoonsgegevens? Wanneer mogen poststukken op het werk worden geopend? Mag een werkgever een werknemer een kopie van diens koophuiscontract vragen in verband met het bepalen van de reiskostenvergoeding? Hoe is bescherming van persoonsgegevens geregeld in het geval van screening van toekomstig...

privacywetgeving

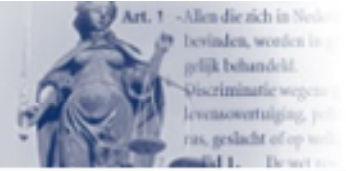
- **Mensenrechten**
 - 1948** art. 12 Universele Verklaring Rechten v/d Mens
 - 1950** art. 8 EVRM
 - 1966** art. 17 IVBPR (BUPO)
- **Internationaal**
 - 1980** OECD-Guidelines
 - 1981** Verdrag van Straatsburg
 - 'Conventie 108'
- **Nationaal**
 - 1983** art. 10 Gw
 - 1989** Wet persoonsregistraties (WPR)
- **Europese Unie**
 - 1995** Richtlijn 95/46/EC
 - 1998** implementatiedatum
 - harmonisering
- **Wet bescherming persoonsgegevens (WBP)**
 - 2000** opvolger WPR
 - 2001** inwerkingtreding

EVRM

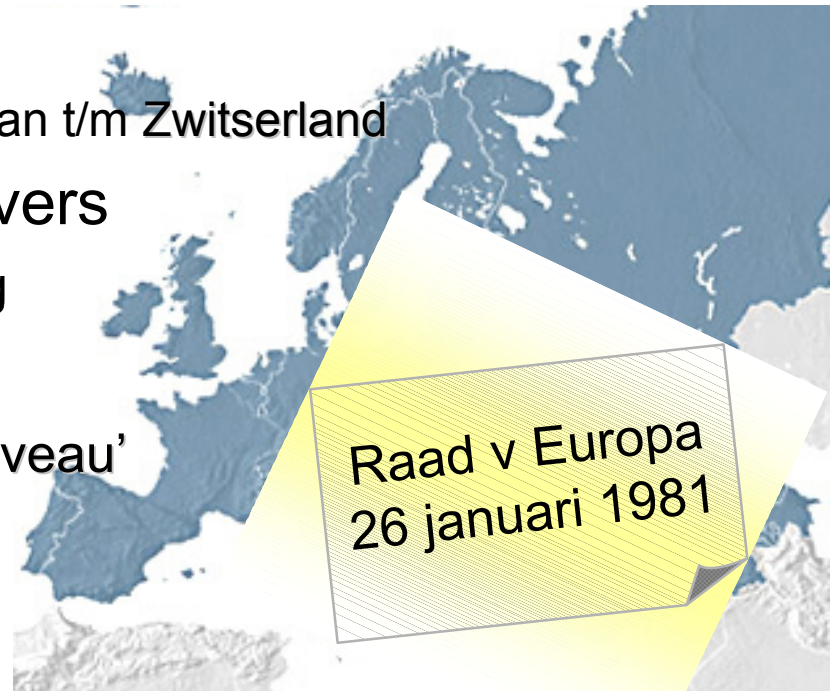
- respect voor privé-, familie- en gezinsleven, woning en correspondentie
 - zowel rechtstreekse als horizontale werking
 - HR 9 januari 1987, AB 1987, 231
 - Europees Hof van Rechten vd Mens
- beperkingen
 - alleen bij wet, én
 - noodzakelijk in het belang
 - nationale en/of openbare veiligheid
 - economisch welzijn van het land
 - voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten
 - bescherming van gezondheid of goede zeden, rechten en vrijheden van anderen

Raad van
Europa 1950

Verdrag van Straatsburg

- Convention for the Protection of Individuals with regard to Automated Processing of Personal Data
 - 'Convention 108'
- Raad van Europa
 - 46 lidstaten
 - van Albanie en Azerbeidzjan t/m Zwitserland
- opdracht nationale wetgevers
 - géén rechtstreekse werking
- doel
 - 'equivalent beschermingsniveau'

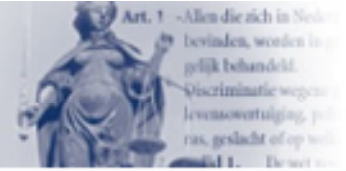

Grondwet (GW)

- Art. 10 privacy-grondrecht
 - bescherming persoonlijke levenssfeer
 - behoudens beperkingen bij wet
 - wettelijke regels i.v.m. vastleggen en verstrekken persoonsgegevens
 - wettelijke regels inzake aanspraken personen op kennisneming persoonsgegevens

opdracht aan wetgever

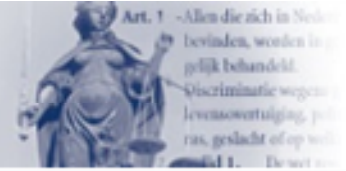
1983

privacyrichtlijn (95/46)

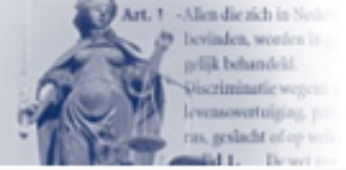
- Europese Unie
 - België t/m Zweden
- grondslag
 - Art. 95 (100A) EG-verdrag
 - “maatregelen inzake onderlinge aanpassing van wettelijke en bestuurlijke bepalingen [...] die de instelling van de **interne markt** betreffen
 - o.g.v. art. 251 -2 (189) volstaat **gekwalificeerde meerderheid** i.p.v. unanimititeit!

1995

doel privacyrichtlijn

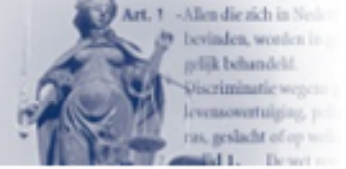
- waarborgen bescherming
 - van de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, inzonderheid van het recht op persoonlijke levenssfeer
- wegnemen belemmeringen
 - m.b.t. vrije verkeer van persoonsgegevens tussen Lid-Staten om redenen die verband houden met deze bescherming

Wbp

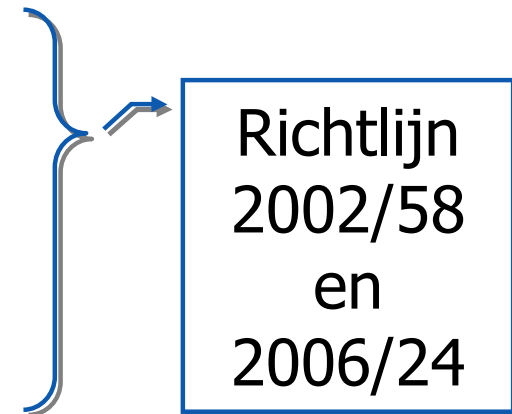
- implementatie Richtlijn 95/46
- kaderwet
 - vergaand gelaagd opgezet
 - ‘geconditioneerde zelfregulering’
 - verzameldoel, in melding, gedragscodes, enz
 - géén onderscheid overheid en particuliere sector
 - verwerking persoonsgegevens
 - reikwijdte niet (altijd) te overzien

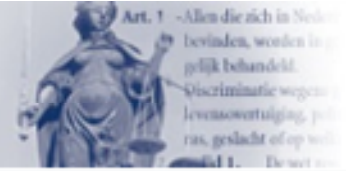

meer privacywetten

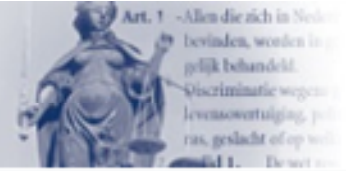
- Telecommunicatiewet
 - Hfdstk 11 en 13 (art. 18.13)
 - verkeers- en locatiegegevens
 - ongevraagde elektronische communicatie (spam!)
 - geheime nummers en nummerherkenning
 - ongespecificeerde rekening
 - hinderlijke oproepen (stalking)
 - 'spyware' en 'cookies'
 - art. 4.1 BUDE
- Strafrecht en strafvordering
 - o.a. art. 272 en 273 WvSr

nog meer privacywetten...

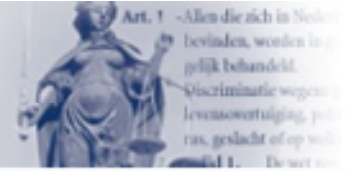
- Grondwet (GW)
 - Vertrouwelijke communicatie (TK 25443)
- Wet gelijke behandeling (Wgb)
 - 'red lining'
- Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)
 - Art. 7: 448 t/m 7:460 en 7:468 BW
 - inlichtingenplicht
 - dossierplicht
 - geheimhoudingsplicht

en nog meer privacywetten...

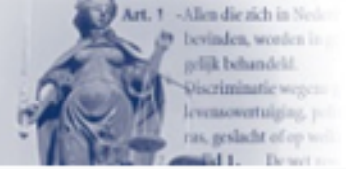
- Wet gemeentelijke basisadministratie (WGBa)
 - gemeenten etc.
- Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR)
 - art. 47 t/m 67, Voorschrift Informatieverstrekking (VIV)
- Wet Politierregisters (Wpolr), Wet openbaarheid van bestuur (Wob) enz.

harmoniseren waarom?

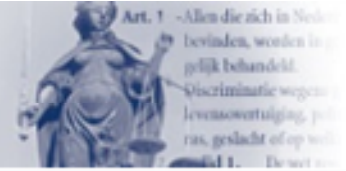
harmoniseren privacywetten

- nationale wetten ter bescherming van persoons-gegevens
 - vanaf 1970 (Hessen) en 1973 (Zweden)
- **verschillende** beschermingsniveau's in **verschillende** landen
- **incentive** voor bedrijven om gegevens te verwerken in land met **laagste beschermingsniveau**
 - 'ontduiking nationale privacy wetgeving' d.m.v. telecommunicatie
- als **reactie** verbod om gegevens door te geven met lager beschermingsniveau
 - Siemens Zweden-case
- **harmoniseren** als **oplossing**
 - OECD-guidelines, Verdrag van Straatsburg, Richtlijn 95/46

beginselen en terminologie Wbp e.a.

hoofdrolspelers

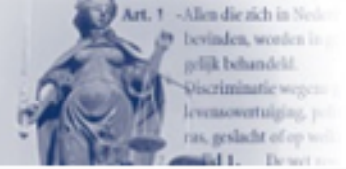
- betrokkene
 - degene op wie de gegevens betrekking hebben
 - natuurlijke persoon
- verantwoordelijke
 - heeft zeggenschap over doel en wijze van verwerking
 - natuurlijk persoon of rechtspersoon, of bestuursorgaan
- bewerker
 - bewerkt gegevens ten behoeve van verantwoordelijke zonder aan zijn of haar rechtstreeks gezag te zijn onderworpen
- toezichthouder
 - d.w.z. College bescherming persoonsgegevens
 - toezichthouder m.b.t. privacy en verwerking persoonsgegevens

'data subject'
or 'individual'

'controller'
(not: 'responsible
person'..!)

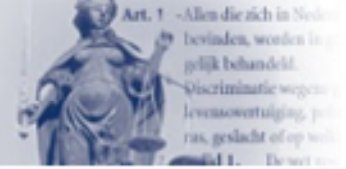
'processor'

'data protection
authority'

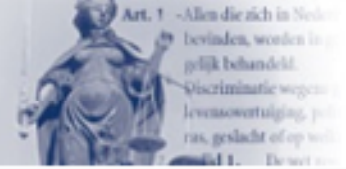

zeggenschap cq. controle over persoonsgegevens

- toestemming
 - wilsuiting
 - vrij, specifieke en op informatie berustend
 - kan worden ingetrokken
 - opt-in en opt-out
 - ondubbelzinnig
 - en soms uitdrukkelijk
- overeenkomst
 - met betrokkene
 - maar ook wel 'in het belang van betrokkene'
- verbeterings-, verwijderings- en verzetsrecht

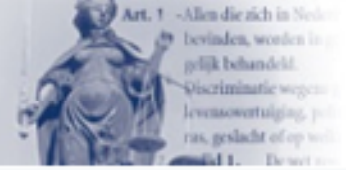

OPT-OUT
if you do not wish to
receive further information
about our new
products and services
please do not tick
the box [-]

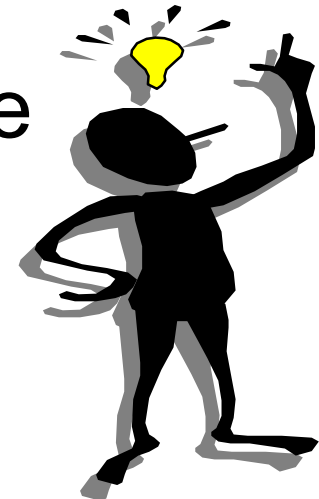
doelbinding

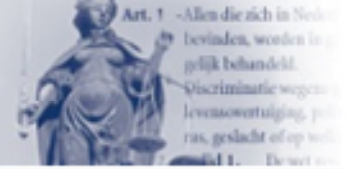
- welbepaald verzameldoel
 - gerechtvaardigd en uitdrukkelijk omschreven
- gegevens niet verwerken voor doeleinden die **onverenigbaar** zijn met verzameldoel
 - verwantschap verzameldoel en verwerking
 - aard van de gegevens
 - financieel, gezondheid, handicap, etniciteit enz.
 - gevolgen van verwerking
 - abonnementsweigering of wetenschappelijk onderzoek..?
- wijze van gegevensverkrijging
 - van betrokkene zelf of van derden?

proportionaliteit & subsidiariteit

- privacyinbreuk niet onevenredig in verhouding met het doel waarvoor wordt verwerkt
- verwerking alleen als verwerkingsdoel niet op andere (minder belastende wijze) kan worden bereikt

transparantie

verantwoordelijke

- inlichtingenplicht
- protocolplicht
- meldingsplicht

betrokkene

- kennismemingsrechten
 - verbeteringsrecht
- informed consent
- uitdrukkelijk omschreven verzameldoel

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

vragen?

<http://weblog.leidenuniv.nl/users/zwennegj>

eLAW

LEIDEN